

Asettamispäätös

2.10.2024

VN/24815/2024
VN/24815/2024-TEM-45

Asettamispäätös; Yritysvastuudirektiivin kansallista täytäntöönpanoa valmisteleva työryhmä ja sen seurantaryhmä

Asettaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö asettaa työryhmän valmistelemaan ns. yritysvastuudirektiivin täytäntöönpanon edellyttämää kansallista lainsäädäntöä.

Työ- ja elinkeinoministeriön asettaa samalla seurantaryhmän seuraamaan ja tukemaan työryhmän työtä.

Toimikausi

Työryhmän ja seurantaryhmän toimikausi on 8.10.2024 – 30.9.2025.

Tausta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1760 yritysten kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusveloitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta (*yritysvastuudirektiivi*) tuli voimaan 25.7.2024.

Yritysvastuudirektiivin tavoitteena on ihmisoikeuksien kunnioittamisen ja ympäristösuojelun lisääminen maailmanlaajuisesti vaikuttamalla siihen, että yritykset huomioivat kestävyysseikat aiempaa kattavammin päätöksissään. Lisäksi tavoitteena on luoda unionissa toimiville yrityksille tasapuoliset toimintaedellytykset ja välttää samalla sääntelyn pirstoutuminen.

Direktiivissä säädetään yritysten veloitteista liittyen tosiasiallisiin ja mahdollisiin haitallisiin ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksiin niiden omassa toiminnassa, niiden tytäryritysten toiminnassa ja niiden liikekumppaneiden kyseisten yritysten toimintaketjuissa toteuttamassa toiminnassa. Haitalliset ihmisoikeus- ja ympäristövaikutukset määräytyvät direktiivin liitteessä listattujen monenvälisten valtiosopimusten ja kansainvälisten sitoumusten perusteella.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Yritysvastuudirektiiviä sovelletaan EU:ssa perustettuihin yrityksiin sekä kolmansien maiden yrityksiin, jotka toimivat sisämarkkinoilla. Soveltamisala kattaa suuret yritykset, kun ne täyttävät direktiivissä tarkemmin säädetyt edellytykset.

Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin edellyttämät kansalliset säännökset voimaan viimeistään 26.7.2026. Sääntelyä sovelletaan yrityksiin 26.7.2027 alkaen ja soveltaminen etenee portaittain yrityskoon mukaan.

Toimeksianto

Työryhmän tehtävänä on valmistella yritysvastuudirektiivin kansalliseksi täytäntöönpanemiseksi tarvittavat säännökset. Työssä otetaan huomioon hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä vältetään kansallista lisäsääntelyä.

Työryhmä voi työssään myös ottaa tarkasteltavaksi parhaillaan viimeistävänä olevan EU:n pakkotyöasetuksen (komission ehdotus KOM(2022) 453 lopullinen) edellyttämät kansalliset sääntelytarpeet.

Työryhmän on laadittava mietintönsä hallituksen esityksen muotoon.

Seurantaryhmän tehtävänä on seurata ja tukea työryhmän työtä säännöllisesti siten, että työryhmällä on työssään mahdollisuus harkintansa mukaan ottaa huomioon seurantaryhmässä esitetyt näkemykset.

Organisointi

Työryhmä

Puheenjohtaja:

Liisa Huhtala, hallitusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö

Jäsenet:

Sami Teräväinen, hallitussihteeri, työ- ja elinkeinoministeriö

Laura Pätsi, erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö

Juha Jokinen, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö
varajäsenenään *Kirsi Pulkkinen*, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö

Daniela Fredman, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö,
varajäsenenään *Outi Aalto*, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö

Linda Piirto, kaupallinen neuvos, ulkoministeriö
varajäsenenään *Malena Sell-Myllyoja*, erityisasiantuntija ulkoministeriö

Milla Kouri, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö
varajäsenenään *Vili Kauramäki*, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Antton Keto, ympäristöneuvos, ympäristöministeriö
varajäsenenään *Merja Saarnilehto*, ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Hannu Ylänen, johtava asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
varajäsenenään *Ville Kajala*, johtava asiantuntija, Keskuskauppa-

Pia Björkbacka, johtava asiantuntija, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

varajäsenenään *Elena Gorschkow*, yhteiskuntavaikuttamisen päällikkö,
STTK ry

Sonja Finér, toiminnanjohtaja, Finnwatch ry
varajäsenenään *Anu Kultalahti*, tutkija, Finnwatch ry

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986), jäljempänä *tasa-arvolaki*, 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Viranomaisten ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita tässä pykälässä tarkoitettuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden.

Työ- ja elinkeinoministeriö on nimeämispyyntönsä pyytänyt esittämään työryhmän jäseneksi sekä nais- että miesehdokkaita. Edelleen, jos tämä ei ole mahdollista, on pyydetty ilmoittamaan syyt, minkä vuoksi jäseneksi ehdotetaan vain naisia tai miehiä.

Asettavan työryhmän kokoonpano ei täytä tasa-arvolain 4 a §:n prosenttivaatimusta, sillä miesten osuus jää alle lain vaatiman 40 prosentin.

Työ- ja elinkeinoministeriön saamien nimeämisesitysten perusteella osalla organisaatioista ei ole ollut resurssien vuoksi esittää työryhmään riittävän asiantuntemuksen omaavaa miesehdokasta. Työ- ja elinkeinoministeriö on pyrkinyt neuvottelemaan naisehdokkaan varsinaiseksi jäseneksi ja miesehdokkaan varajäseneksi ehdottaneiden tahojen kanssa siitä, että miesehdokas voitaisiin nimetä työryhmän varsinaiseksi jäseneksi. Tätä ei kuitenkaan ole resurssisyistä pidetty sellaisissa määrin mahdollisena, että työryhmän kokoonpano olisi saatu täyttämään tasa-arvolain prosenttivaatimukset.

Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi saatujen nimeämisesitysten, ehdokkaiden asettamisesta käytyjen neuvottelujen ja yritys vastuudirektiivin EU-neuvotteluista saamiensa kokemusten perusteella, että yritys vastuudirektiivin kunnollisesti tuntevien asiantuntijoiden määrä eri organisaatioissa on hyvin rajattu. Tasa-arvolain mukainen erityinen syy poiketa kiintiösäännöksestä voi olla asiantuntijuus tietyllä kapealla erityisalalla. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että yritys vastuudirektiivin täytäntöönpanoa valmis-televassa työryhmässä tarvittavan asiantuntemuksen ja sen myötä työryhmän toimintaedellytysten varmistaminen ovat sellainen erityinen syy, jonka nojalla työryhmän kokoonpanossa voidaan poiketa tasa-arvolain prosenttivaatimuksista.

Työryhmä voi työnsä aikana kuulla työryhmän ulkopuolisia asiantuntijoita.

Jäseniksi nimetyt työ- ja elinkeinoministeriön virkamiehet toimivat työryhmän sihteerinä.

Seurantaryhmä

Puheenjohtaja:

Jan Hjelt, osastopäällikkö, ylijohtaja työ- ja elinkeinoministeriö

Jäsenet:

Anne Vehviläinen, biotalousneuvos, maa- ja metsätalousministeriö

Aino Pennanen, erityisasiantuntija, oikeusministeriö

Katariina Sillander, neuvotteleva virkamies, Valtioneuvoston kanslia, omistajaohjau-sosasto

Eeva Alho, johtava asiantuntija, ympäristöministeriö

Markku Tervahauta, ylijohdaja, Itä-Suomen Aluehallintovirasto

Ari Luukinen, johtava asiantuntija, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Pauliina Pelto-Piri, juristi, Ruokavirasto

Anna Pääkkönen, ylitarkastaja, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Anu Tuovinen, johtava asiantuntija, Akava ry

Tommi Toivola, johtaja, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Satumaija Levón, johtaja, Elintarviketeollisuusliitto ry

Teija Miller, johtava lakimies, Finanssiala ry

Mika Väliatalo, kehitysten ja innovaatioiden asiantuntija, Fingo ry

Greta Andersson, yritys vastuuasiantuntija, Finnish Business & Society (FIBS) ry

Nina Karisalo, vastuullisuuspäällikkö, Finnvera Oyj

Anu Kultalahti, tutkija, Finnwatch ry

Susan Villa, asiantuntija, Ihmisoikeuskeskus

Tea Taivalkoski, asiantuntija, Kaupan liitto ry ja Päivittäistavarakauppa ry

Minna Etu-Seppälä, johtaja, Kemianteollisuus ry

Jussi Hakanen, vastuullisuusasiantuntija, Keskuskauppakamari

Liisa Björklund, asiantuntija, Kirkkohallitus

Juha Ruippo, johtaja, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Paavo Honkanen, työoikeusjuristi, Metsäteollisuus ry

Anne Ekonoja, lakiasiaintohtaja, Osuuskuntien keskusjärjestö Pellervo ry

Mikko Paloneva, asiantuntija, Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Josetta Nousjoki, vastuullisuusjohtaja, Reilu kauppa ry

Ville Kirvesniemi, juristi, STTK ry

Atte Rytkönen-Sandberg, asiantuntija, Suomen yrittäjät

Hanna-Mari Manninen, asianajaja, Suomen asianajajaliitto

Hannes Koljonen, ympäristöoikeuden asiantuntija, Suomen luonnonsuojeluliitto

Sanna Alakare, toiminnanjohtaja, Suomen tilintarkastajat ry

Tiina Fiskaali, asiantuntija, Teknologiateollisuus ry

Marja Innanen, pääsihteeri, UN Global Compact Network Finland

Juho Saloranta, puheenjohtaja, Yritysvastuuoikeuden yhdistys ry

Raija-Leena Ojanen, oikeudellinen neuvonantaja, WWF Suomi

Työryhmän jäseniksi nimetyt työ- ja elinkeinoministeriön virkamiehet toimivat myös seurantaryhmän sihteereinä.

Työryhmän jäseniksi nimetyt henkilöt voivat osallistua myös seurantaryhmän kokouksiin.

Kustannukset

Työryhmä ja seurantaryhmä hoitavat tehtävänsä virkatyönä. Työryhmän ja seurantaryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkioita eikä kulukorvauksia.

Lisätiedot

Lisätietoja antavat:

Liisa Huhtala p. 029 50 47062, liisa.huhtala@gov.fi

Sami Teräväinen, p. 029 50 60088, sami.teravainen@gov.fi

Laura Pätsi, p. 029 50 47276 , laura.patsi@gov.fi

Työministeri

Arto Satonen

Hallitusneuvos

Mikko Holm

Jakelu

Työryhmään ja seurantaryhmään nimetyt

VN/24815/2024-TEM-45

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: